

A könyvvizsgáló kapcsolatrendszere

Dr. Kántor Béla

1

Kapcsolatrendszer elemei

- Tulajdonosok
- Menedzsment
- Igazgatóság, Felügyelő Bizottság (Igazgatótanács), Audit Bizottság
- Megbízó belső audit részlege
- Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (meghatározott esetekben)
- Állami Számvevőszék (meghatározott esetben)
- Cégbíróság
- APEH
- Vámhatóság

2

Szabályozási háttér

- Jogszabályok:
 - Társasági törvény, cégtörvény,
 - Speciális törvény (Pénz és tőkepiaci törvények, Art)
- Szakmai könyvvizsgálati standardok
 - Kiemelten:
 - 580. Írásbeli nyilatkozatok
 - 240. A könyvvizsgáló csalás mérlegelésére vonatkozó felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál
 - 610. A belső auditorok munkájának felhasználása
 - 260. Kommunikáció az irányítással megbízott személyekkel
 - 1004-es állásfoglalás: Bankfelügyelet és a külső könyvvizsgáló kapcsolata

3

Minősített könyvvizsgálók

- Speciális könyvvizsgálói minősítés
 - Pénzügyi intézményi könyvvizsgálók (1997)
 - Befektetési vállalkozási könyvvizsgálók(2001)
 - Nyugdíjpénztári könyvvizsgálók (2002,2003)
 - Biztosítói könyvvizsgálók (2004)
 - Költségvetési minősítés (1995)
- Minősítés feltételei
- Kamarai hatósági eljárás szabályai

4

Minősítés feltételei

- Minősítés feltételei (2007.évi LXXV tv):
 - Min 3 év minősítés szerinti számviteli, ellenőrzési munka + 2 éves könyvvizsgálói gyakorlat, vagy
 - 3 éves könyvvizsgálói gyakorlat + minősített könyvvizsgáló melletti 2 éves gyakorlat
- Cég esetén
 - Van-e minősített könyvvizsgálója
 - Minősített könyvvizsgáló végzi-e a munkát
- Minőség-ellenőrzés, fegyelmi eljárás, PSZAF, ÁSZ vélemény figyelembe vétele
- Illetékes állami szerv (PSZAF, ÁSZ) kezdeményezési joga

5

Pénz és tőkepiaci könyvvizsgálók speciális előírásai I

- Tájékoztatási kötelezettség esetei pl.
 - Működés veszélyeztetettsége
 - Csalás, hamisítás a vezetésben
 - Szakmai nézetkülönbségek → minősített jelentés
 - Jogszabályok súlyos megsértése
 - Belső ellenőrzési rendszer súlyos hiányosságai
- Könyvvizsgáló joga a konzultációhoz

6

Pénz és tőkepiaci könyvvizsgálók speciális előírásai II

- Kiegészítő jelentés (hitelezés, befektetési vállalkozás, biztosító)
 - az értékelés szakmai helyessége
 - az előírt és szükséges értékhelyesbítések és leírások
 - az előírt és szükséges tartalékok képzése
 - a szavatoló tőke, a tőkemegefelelés, a folyamatos fizetőképesség
 - az eredményes, megbízható és független tulajdonlás, illetőleg a prudens működésre vonatkozó jogszabályok, valamint az MNB-ről szóló törvény, a pénzforgalomra vonatkozó jogszabályok, a devizajogszabályok és a jegybanki rendelkezések, illetve a felügyeleti és a jegybanki határozatok betartása
 - az ellenőrzési rendszerek működése
- Tartalom a PSZAF-MKVK közös ajánlása szerint

7

Pénz és tőkepiaci könyvvizsgálók speciális előírásai III

- Nevesített elvárások a törvényekben:
 - Függetlenség, összeférhetetlenség
 - Érdekeltség, tulajdonszerzési korlát
 - Kölcsöntartozás tiltása
 - Bevételi korlát a könyvvizsgálónál
 - Magánszemély 30/60 %
 - Társaság 10/30 %, biztosító 30/50 %
 - Könyvvizsgálat intézmények számának korlátozása
 - Időbeli korlát, azaz a könyvvizsgáló rotációja
 - Három, illetve 2 év várakozás a rotáció után
 - További speciális követelmény (aktuárius) a biztosítóknál

8

Társasági irányító testületek és a könyvvizsgáló

- A könyvvizsgálói munka „terméke”
 - Könyvvizsgálói jelentés
 - Vezetői levél
 - A könyvvizsgáló kapcsolata a tulajdonosokkal és a testületekkel
 - Közgyűlés, taggyűlés
 - Igazgatóság (Igazgatótanács)
 - Felügyelő Bizottság
 - Audit Bizottság
- A testületi kapcsolat intenzitása és formája függ a vállalatirányítási rendszertől

9

Tulajdonosok és a könyvvizsgáló

- Formalizált kapcsolat a törvényekben
 - Kijelölés, megválasztás
 - Könyvvizsgálói jelentés a közgyűlés, taggyűlés napirendjén
- Eseti, szükség szerinti kapcsolat könyvvizsgálati standardok alapján
 - Vezetés felelőssége csalás gyanúja esetén,
 - Szükség szerint a tulajdonosok intézkedését igénylő esetekben

10

Igazgatóság és a könyvvizsgáló

- Vállalatirányítási rendszer formája meghatározó (egyszintű, vagy többszintű)
- Közvetlen vagy közvetett (AB-n keresztül) kapcsolat
- Biztos találkozási pont (volt): a beszámoló jóváhagyása (Gt. szerint már nem kötelező ez esetben sem ülést tartani)
- Vezetői levél címzettje a menedzsment

11

FB és a könyvvizsgáló

- Változó előírások az új társasági törvényben
- Biztos találkozási pont: az éves beszámoló
- Lehetséges találkozási pont: a vezetői levél
- Részvétel meghívás alapján, de a könyvvizsgáló is kezdeményezhet
- Könyvvizsgáló felelőssége az FB tagok munkájára is kiterjed

12

Audit bizottság szerepe

- hozzájárulás az adott szervezet vezetéséhez, független véleményalkotás stratégiai kérdésekről (teljesítmény, erőforrások)
- az igazgatóság munkájának segítése a pénzügyi beszámolásban, a vállalati kontroll környezetet érintő kérdések alakításában
- rendszeres beszámolás kérés a menedzsmenttől és a belső ellenőrzéstől, (a kulcskérdések azonosítása, felelősök kijelölése)
- pénzügyi beszámolási rendszer működésének értékelése és javaslatok
- a vezetés elkötelezettségének figyelemmel kísérése a megfelelő ellenőrzési környezet fenntartására
- a könyvvizsgálat megfelelőségének ellenőrzése, a könyvvizsgáló függetlenségének és objektivitásának támogatása

13

Audit Bizottság és a könyvvizsgáló

- AB megjelenése a hazai törvényekben
 - Nyrt-knél kötelező 3 tagú AB felállítása
 - Igazgatótanács, csak az FB független tagjaiból kell választani (legfőbb szerv is választhat)
- Hatásköre:
 - a számviteli törvény szerinti beszámoló véleményezése,
 - javaslattevél a könyvvizsgáló személyére és díjazására
 - a könyvvizsgálói szerződés előkészítése, (esetleg aláírása)
 - a könyvvizsgálóval szembeni szakmai követelmények és összeférhetlenségi előírások figyelemmel kísérése
 - javaslattevél intézkedések megtételére
 - a pénzügyi beszámolási rendszer működésének értékelése és javaslattevél intézkedésekre
 - az igazgatótanács, illetve az FB munkájának segítése a pénzügyi beszámolási rendszer ellenőrzése érdekében

14

Könyvvizsgáló a társasági jogban

- Kötelező választás törvényekben (pl. Szt, Kkt, Gt, Tpt, Bit, stb.)
- Saját döntés törvényi kötelezettségtől függetlenül
- További törvényi előírások könyvvizsgáló alkalmazására
- Társaság + magánszemély feltüntetése
- Helyettes könyvvizsgáló intézménye

15

Társasági jogi kötelezettségek

- Cégbírósági regisztráció, elfogadó nyilatkozat
- Első könyvvizsgáló feltüntetése a társasági szerződésben, változás a cégjegyzékben
- Könyvvizsgáló megbízásának időtartama
- 90 napos szerződéskötési kötelezettség
- Véleményeltérés nem ok a visszahívásra
- Könyvvizsgáló visszahívásának bejelentése (KKB és cégbíróság felé)

16

Könyvvizsgáló intézkedési kötelezettsége

- Közérdekvédelmi (hitelezővédelmi) funkció:
 - legfőbb szerv összehívása. Okok:
 - Vagyoncsökkenés
 - Vezető tisztségviselő, FB felelőssége
 - bejelentési kötelezettség a Cégbíróság felé
 - Könyvvizsgáló mulasztása esetén Ptk szabályai szerint
- Törvényességi felügyeleti eljárás a Cégbíróság részéről
 - felszólítás a törvényes működés helyreállítására
 - a cég, vagy a vezető tisztségviselő bírsága (100ezer- 10 millió)
 - a cég által hozott határozat megsemmisítése, új határozathozatal előírása
 - a legfőbb szerv összehívása
 - maximum 90 napra felügyelő biztos kirendelése

17

Adóhatóság, adóellenőrzés és a könyvvizsgálat

- Könyvvizsgáló bejelentése az APEH-nél
- Adóellenőrzés és a könyvvizsgálat különbözősége
- Könyvvizsgálat és az adóellenőrzés viszonya

18

Pénzmosás

- Pénzmosásról és a terrorizmus finanszírozásáról szóló tv (1994,2003,2007) előírásai a könyvvizsgálókra
- Szabályzat a megelőzésről és a megakadályozásról (kamarai mintaszabályzat)
- Azonosítási kötelezettség (tartós üzleti kapcsolat, vagy >3,6 millió megbízás)
 - Eljáró fél (természetes vagy jogi személy)
 - Tényleges tulajdonos (irányítási jog, meghatározó befolyás)
- Azonnali bejelentési kötelezettség (bizonyos szokatlan körülmény esetén) vázhatóság felé ≠ a titoktartás megsértése

19

Köszönöm a figyelmet!

20
